

TER BESLISSING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

[Redacted]

Ter beslissing

Datum

5 oktober 2023

Kenmerk

DGA-PAV / 37822865

ZK 37098

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Stand van zaken derogatiecontroles 2023 en
bufferstroken

Parafenroute

[Redacted]

Aanleiding

In het Commissiedebat Stikstof, NPLG en Natuur van 7 september jl. heeft u toegezegd de Kamer te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de derogatiecontroles in 2023. Op 26 september jl. is de motie van het lid De Groot betreffende de versterkte handhavingstrategie aangenomen. Via bijgaande Kamerbrief wordt invulling gegeven aan voornoemde toezegging en uitvoering gegeven aan de motie De Groot. Deze Kamerbrief is opgesteld met informatie van de RVO en de NVWA en ambtelijk afgestemd met beide uitvoeringsorganisaties. De brief wordt parallel in de lijn gedaan bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor ambtelijke medeparaaf.

Advies

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

- bijgevoegde Kamerbrief en deze te versturen naar de Tweede Kamer voorafgaand aan of tegelijkertijd met de publicatie van het Besluit bufferstroken meststoffen.
- het meesturen van de uitvoerbaarheidstoetsen aan de Tweede Kamer (zie bijlage). Deze toetsen zijn uitgebracht in het kader van het ontwerpbesluit bufferstroken meststoffen en door de Raad van State meegewogen in het advies.

Kernpunten

- Ieder jaar rapporteert Nederland over het mestbeleid en de derogatiecontroles in de rapportage Nederlands mestbeleid welke op uiterlijk 30 juni na het betreffende jaar wordt aangeleverd bij de Europese Commissie.
- De bijgevoegde Kamerbrief geeft op verzoek van het lid De Groot in het Commissiedebat van 7 september jl. een tussentijds beeld van de vordering van derogatiecontroles in 2023.
- Aangezien de derogatiecontroles bij de RVO en de NVWA nog volop in uitvoering zijn, is het geschetste beeld in deze Kamerbrief niet volledig en

Ontvangen BPZ

uitputtend. Een volledig overzicht zal gegeven worden in de jaarlijkse rapportage Nederlands mestbeleid welke na verzending aan de Europese Commissie op uiterlijk 30 juni 2024 wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

- Op 26 september jl. is de motie van het lid De Groot aangenomen die de regering verzoekt acuut werk te maken van een versterkte handhavingsstrategie en deze voor oktober met de Kamer te delen.
- In de overwegingen voor de motie refereert het lid De Groot aan het advies van 16 augustus jl. van de Raad van State met betrekking tot het ontwerpbesluit bufferstroken meststoffen, waarmee de regels over bufferstroken uit de derogatiebeschikking worden omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet.
- Het advies van de Raad van State heeft een zogeheten dictum B gekregen. Dat dictum drukt uit dat de Raad geen bezwaren heeft tegen het voorstel, alleen enkele opmerkingen en dat de Raad adviseert met die opmerkingen rekening te houden voordat het ontwerp besluit wordt vastgesteld.
- De Raad van State maakte de opmerking over de handhaafbaarheid mede naar aanleiding van de uitvoeringstoets van de NVWA in het kader van het besluit. De NVWA gaf aan dat de mogelijkheden voor handhaving van de bepalingen voor bufferstroken beperkt zijn, omdat er in 2023 nog geen goede kaartlaag beschikbaar is.
- Conform het advies van de Raad van State zijn de opmerkingen verwerkt in het ontwerpbesluit via aanpassing van de nota van toelichting. De conclusie is dat er geen beletselen zijn voor de uitvoering van de (al bestaande) versterkte handhavingsstrategie, omdat de onafhankelijke risicobeoordeling vereist volgens de versterkte handhavingsstrategie (VHS) Mest ook wordt toegepast bij de handhaving van de regels over de bufferstroken en de samenwerking tussen overheden, een belangrijk onderdeel van de VHS Mest, geborgd wordt in het stelsel van de Omgevingswet.
- Er wordt nadrukkelijk geadviseerd bijgevoegde Kamerbrief voorafgaand aan of tegelijkertijd met het Besluit bufferstroken meststoffen te publiceren zodat toelichting gegeven kan worden op de opmerkingen van de Raad van State en hoe deze zijn verwerkt in het definitieve ontwerpbesluit.
- Follow the Money heeft gevraagd om de uitvoerbaarheidstoetsen te ontvangen, die zijn uitgebracht in het kader van het ontwerpbesluit bufferstroken meststoffen en door de Raad van State meegewogen in het advies. De uitkomsten van deze toetsen zijn verwerkt in het ontwerpbesluit bufferstroken meststoffen.
- Openbaarmaking van de uitvoeringstoetsen gebeurt bij mest niet standaard. In dit geval is ervoor gekozen vanwege transparantie de uitvoeringstoetsen als bijlage bij de Kamerbrief volledig openbaar te maken, zodat de informatie voor eenieder toegankelijk is.

Toelichting

- In 2023 zijn 14.822 derogatievergunningen verleend door de RVO.
- Omdat de Gecombineerde Opgave dit jaar langer was opengesteld en landbouwers tot en met 30 november nog aanpassingen kunnen doen in de Gecombineerde Opgave zijn de administratieve controles van de RVO nog niet afgerond.

- De fysieke handhaving door de NVWA bij derogatiebedrijven in 2023 ziet op de jaren 2022 en 2023.
- De doelstelling van de NVWA is om in april 2024 alle derogatiecontroles over 2022 en 2023 fysiek en administratief te hebben afgerond.
- In de Kamerbrief wordt benadrukt dat handhaving het sluitstuk is van de uitvoering van het mestbeleid en de derogatiebeschikking en landbouwers primair verantwoordelijk zijn voor de naleving; het is niet mogelijk alle voorwaarden bij elke landbouwer op elk moment te controleren.
- Met betrekking tot de handhaving van de bepalingen voor bufferstroken adviseert de Raad van State om in de toelichting te verduidelijken hoe mogelijke beletselen voor de versterkte handhavingsstrategie ten aanzien van de regels over de bufferstroken tijdig zullen worden weggenomen.
- Op dit moment wordt gewerkt aan een verbeterde kaartlaag, die naar verwachting in de eerste maanden van 2024 beschikbaar komt, waarmee de uitvoerbaarheid voor de landbouwers en de handhaafbaarheid voor de RVO en de NVWA van de bufferstroken gemakkelijker wordt.
- De ministerraad heeft op 29 september jl. ingestemd met de naar aanleiding van het advies van de Raad aangepaste nota van toelichting en het nader rapport. Op korte termijn wordt het besluit bufferstroken meststoffen vastgesteld. Deze zal in werking treden per 1 januari 2024. De Uitvoeringsregeling bufferstroken komt dan te vervallen.